

La didàctica del català des d'una perspectiva plurilingüe: estratègies per aprofitar els recursos lingüístics de l'aula

Júlia Llompart Esbert
Universitat Autònoma de
Barcelona

Anna Tudela Isanta
Universidad Autónoma de
Madrid

Què farem?

1. Qui som? El nostre punt de partida
2. Plurilingüisme, intercomprensió i aprenentatge de llengües
3. Les pràctiques plurilingües vs la didàctica del plurilingüisme
4. Pràctiques:
 - Anàlisi d'exemples
 - Elaboració de propostes
5. Conclusions

Qui som? El nostre punt de partida

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Veritat o mentida?

1. És bo ensenyar les llengües de forma separada per no crear interferències
1. És millor ensenyar de forma progressiva una llengua: primer a llegir paraules, després a construir frases simples, llavors frases més complexes...
1. Permetre la traducció en una classe de llengua és un error
1. És millor no ensenyar una llengua a partir d'una altra
1. Una persona bilingüe és aquella que domina dues llengües
1. Un/a professor/a que ensenyi moltes llengües està creant parlants plurilingües

<https://www.instagram.com/p/CCL6ACFqUnb/>

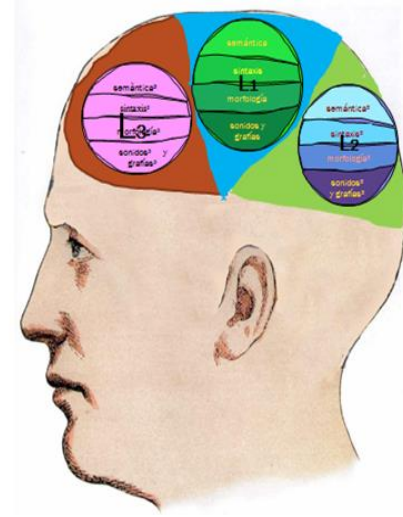
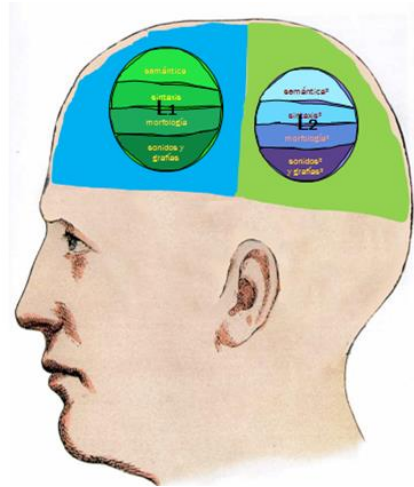
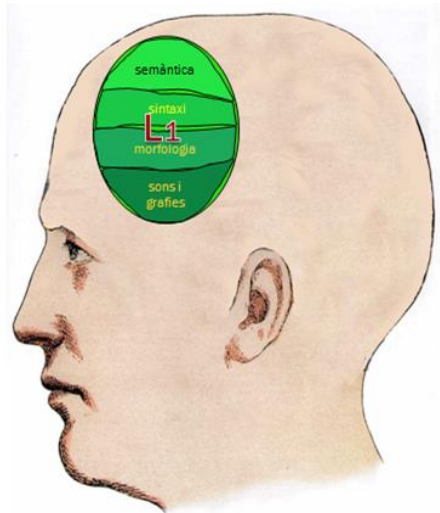
Els mites populars sobre l'ensenyament de llengües

- El parlant natiu
- Com més aviat millor
- L'aprenent com una persona "deficient"
- Una llengua comuna
- Les llengües, ben separades*
- ...

Creença tradicional en la separació de llengües (cada una amb les seves normes, sistemes, etc.)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Persones plurilingües: suma de
monolingüismes

Aplicat a l'aprenentatge i ús de les llengües: ben separades

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Fer servir només la llengua meta
- No parlar en una altra llengua
- No traduir
- No fer connexions

'Es proposa l'ensenyament de cada llengua com un conjunt epistemològic tancat en si mateix, amb el seu propi sistema de regles, molt influenciat pel conjunt de tradicions lingüístiques i culturals específics, molt diferenciat de les altres i, de manera especial, si es parla de llengua materna'.

L. Dabène, 2003

Aspectes que es valoren	40 PUNTS	A EXCEL·LENT	B CORRECTE	C POC ACCEPTABLE	C- / D INACCEPTABLE
5. Repertori lèxic: S'utilitza un lèxic correcte, variat i precís, sense repetir expressions innecessàriament, <u>i sense barbarismes?</u>	PUNTUACIÓ: 0-6 6 Correcte	5-4 Algun error	3-2 Molts errors	El lèxic és simple, imprecís, presenta moltes interferències d'altres llengües, i hi ha mots mal formats. El lèxic és molt repetitiu i no s'usen sinònims.	
6. Domini de la norma del català: El text és correcte, sense gairebé errades gramaticals ni ortogràfiques?	PUNTUACIÓ: 0-6 6 Sense errors / Pocs errors	5-4 Alguns errors	3-2 Bastants errors	La morfosintaxi no és acceptable, amb massa errors impropis del nivell. L'ortografia no és acceptable, amb massa errors.	

Rúbrica d'avaluació d'un text escrit - nivell C1

Islàndia, terra de gel i foc

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Islàndia és una lliçó d'humilitat. Aquesta terra demostra constantment la superioritat de la natura, la impotència de l'ésser humà i els seus **(0)** sempre provisionals. Quan algú visita Islàndia comença a entendre com funciona l'interior del nostre planeta. Islàndia és una lliçó de geologia en viu: tots els capítols d'un llibre de ciències naturals **(01)** apareixen explicats amb precisió natural. Aquesta terra és feta d'un paisatge lunar, àrid, però no us la imagineu **(02)**, sinó que també té paratges naturals d'una gran bellesa.

Islàndia gairebé no té indústria contaminant: **(03)** exemple del baix nivell de pol·lució, els islandesos mostren el riu **(04)** passa pel mig de la capital, **(05)** la gent pesca salmons. O la Llacuna Blava, un llac d'un color blau intens, amb les aigües ben pures i saludables, **(06)** sigui a tocar d'una central d'energia geotèrmica.

Només la costa del país és habitable. El centre està format per un desert de gel i roca imponent. Al sud-est d'aquesta massa gelada hi ha el llac de Myvatn, amb uns itineraris marcats que permeten recórrer la riba. **(07)** cas de les indicacions, perquè una badada o una imprudència podria fer que algú **(08)** en un pou d'aigua en ebullició, com ara l'anomenat Cuina del Diable, o de quedar mig escaldat per una fumerola volcànica que desprèn **(09)**. En un paisatge com aquest a un li vénen atacs de bondat interessada i és que, si l'infern existeix, **(10)** una cosa ben semblant **(11)** aquesta.

La capital, Reykjavík, té una extensió similar a Barcelona, amb tan sols 120.000 habitants. D'espai, en conseqüència, no **(12)** falta. Qui no voldria viure en una ciutat amb aire de poble gran i completament envoltada de natura?

01	☐ a) ens	☐ b) ens hi	☐ c) ens n'
02	☐ a) gris i uniforme	☐ b) gris i uniforme	☐ c) grisa i uniforme
03	☐ a) com	☐ b) com a	☐ c) com a un
04	☐ a) el qual	☐ b) per on	☐ c) que
05	☐ a) en el qual	☐ b) en el que	☐ c) en que
06	☐ a) altrament	☐ b) malgrat	☐ c) per bé que
07	☐ a) Tothom fa	☐ b) Tothom fan	☐ c) Tots fan
08	☐ a) caigués	☐ b) caigui	☐ c) hagués caigut
09	☐ a) un olor pudent	☐ b) una olor pudent	☐ c) una olor pudenta
10	☐ a) deu de ser	☐ b) deu ser	☐ c) serà
11	☐ a) a	☐ b) amb	☐ c) en
12	☐ a) els	☐ b) els en	☐ c) els hi

Avui Diumenge, 15.8.1999 (text adaptat)

Certificat de català, nivell de Suficiència

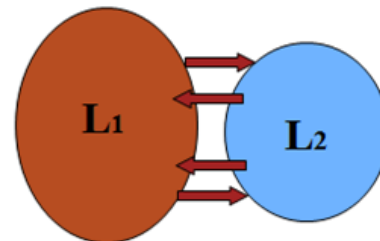
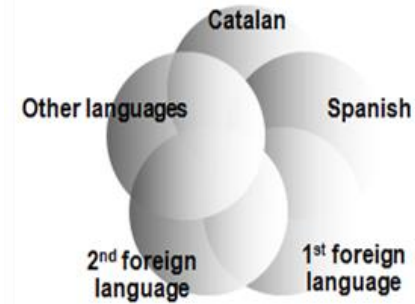
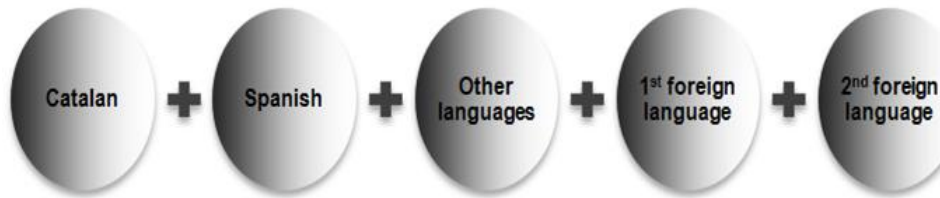

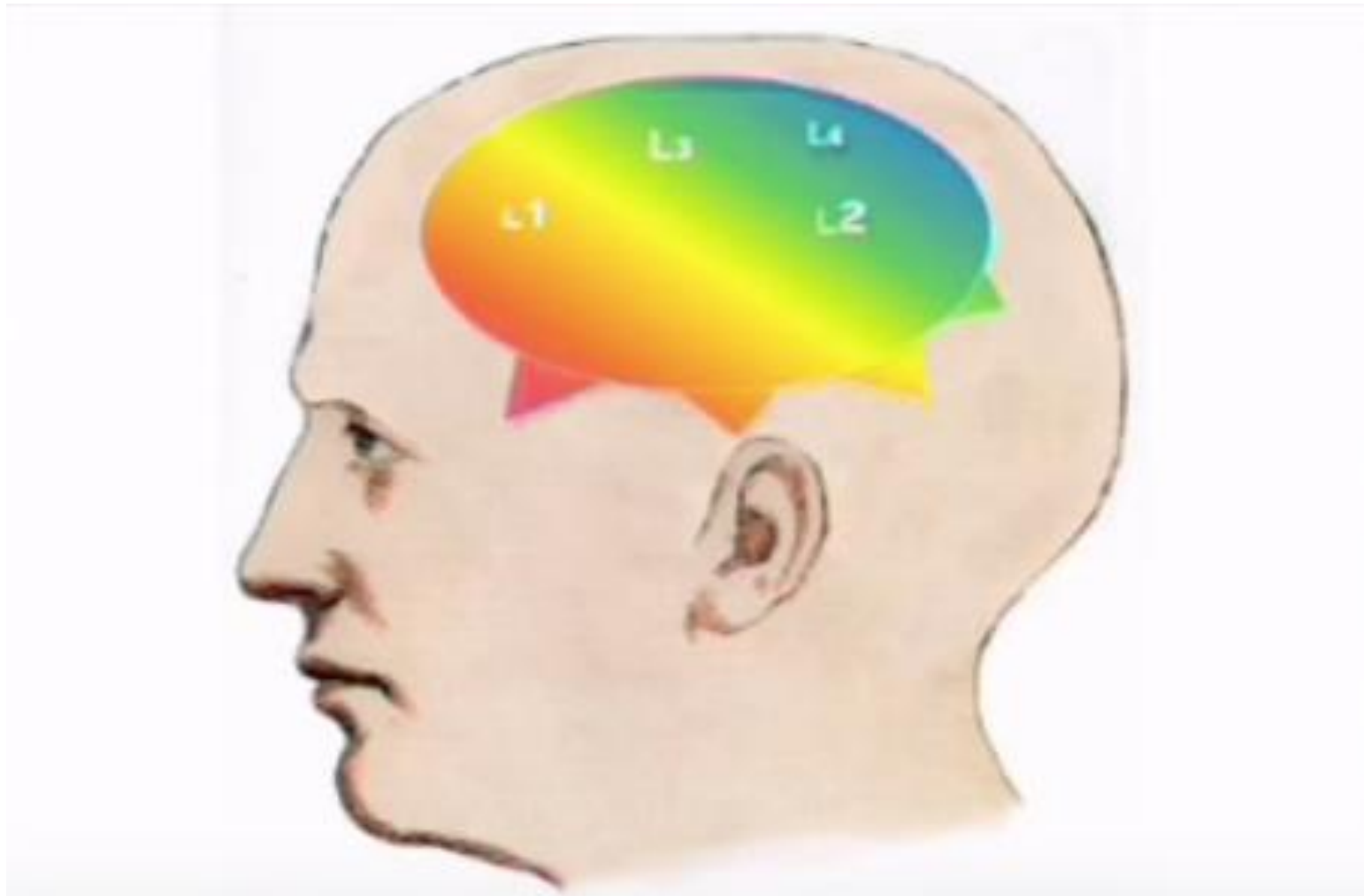
Cap a on hem evolucionat?

Visión
aditiva/separada
de las lenguas

Plurilingüismo

¿Plurilingüisme?

Marc comú europeu de referència per a les llengües: aprenentatge, ensenyament, avaluació (2001)

https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/marco/cvc_mer.pdf

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

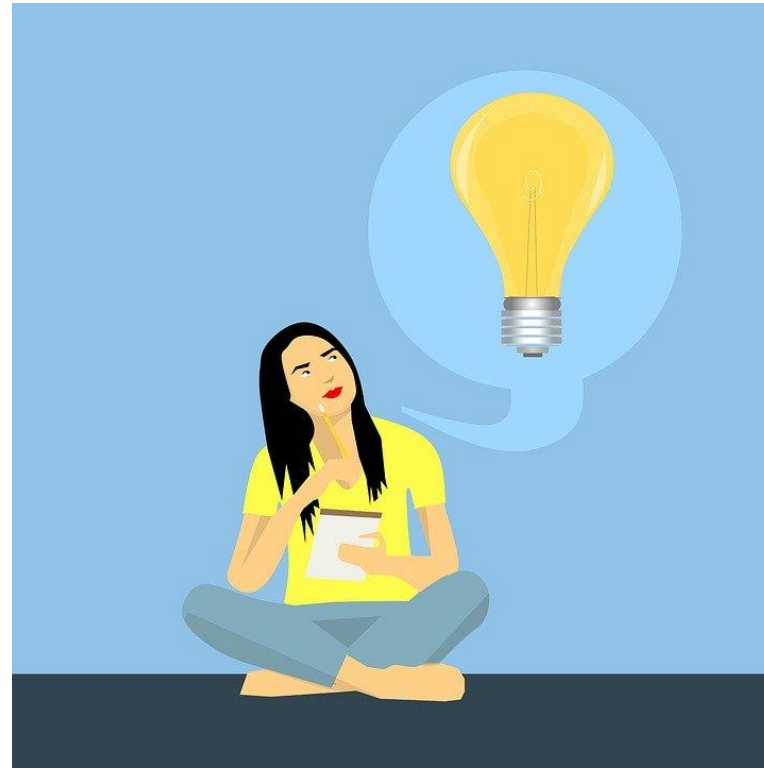

... “En situaciones distintas, una persona puede recurrir con flexibilidad a partes diferentes de esta competencia para conseguir una comunicación eficaz con un interlocutor concreto. Por ejemplo, los interlocutores pueden **cambiar de una lengua o un dialecto a otro**, explotando así la habilidad que tiene cada uno para expresarse en una lengua y para comprender otra. Una persona puede **recurrir al conocimiento de varias lenguas para dar sentido a un texto**, escrito e incluso hablado, en una lengua previamente «desconocida», reconociendo palabras de un fondo común internacional que aparecen con una forma nueva. Los que tengan algunos conocimientos, por muy escasos que sean, pueden utilizar esta competencia para **ayudar, sirviendo de mediadores** entre individuos que no tengan una lengua común y carezcan, por tanto, de la capacidad para comunicarse. En ausencia de mediador, estos individuos pueden conseguir algún grado de comunicación si ponen en juego la totalidad de su bagaje lingüístico, la experimentación con **formas alternativas de expresión en lenguas y dialectos diferentes, la utilización de recursos paralingüísticos (mímica, gestos, expresiones faciales, etc.) y la simplificación** radical del uso de la lengua.” (p. 4)

Només funciona entre llengües romàniques?

Een appel is rood,
den zon is geel,
den hemel is blauw,
een blad is groen,
een wolk is wit...
en de aarde is bruin.

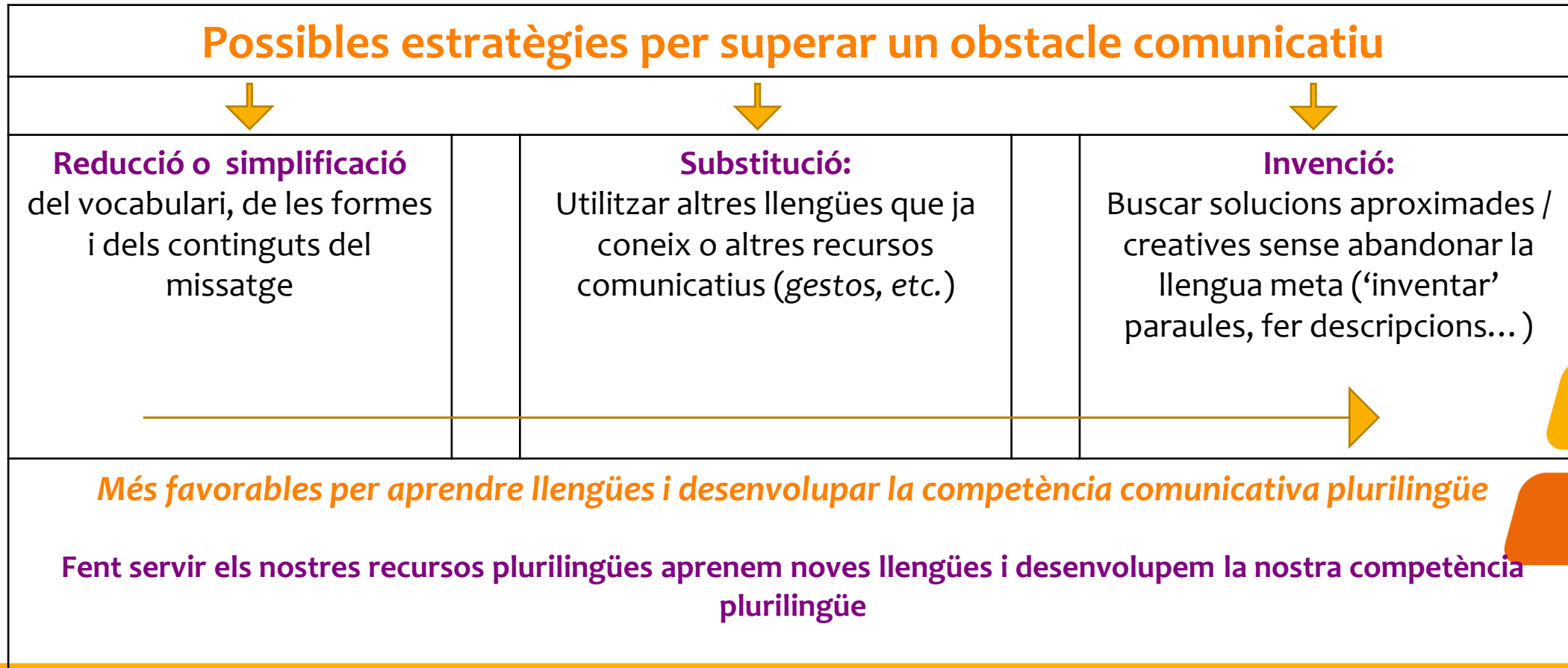
**Welke kleur de
liefde?**

menti.com
codi: 60 87 77

Com aprenen llengües els parlants plurilingües?

El procés d'aprendre una llengua nova no implica 'guardar' el que ja sabem en altres llengües, sinó tot el contrari.

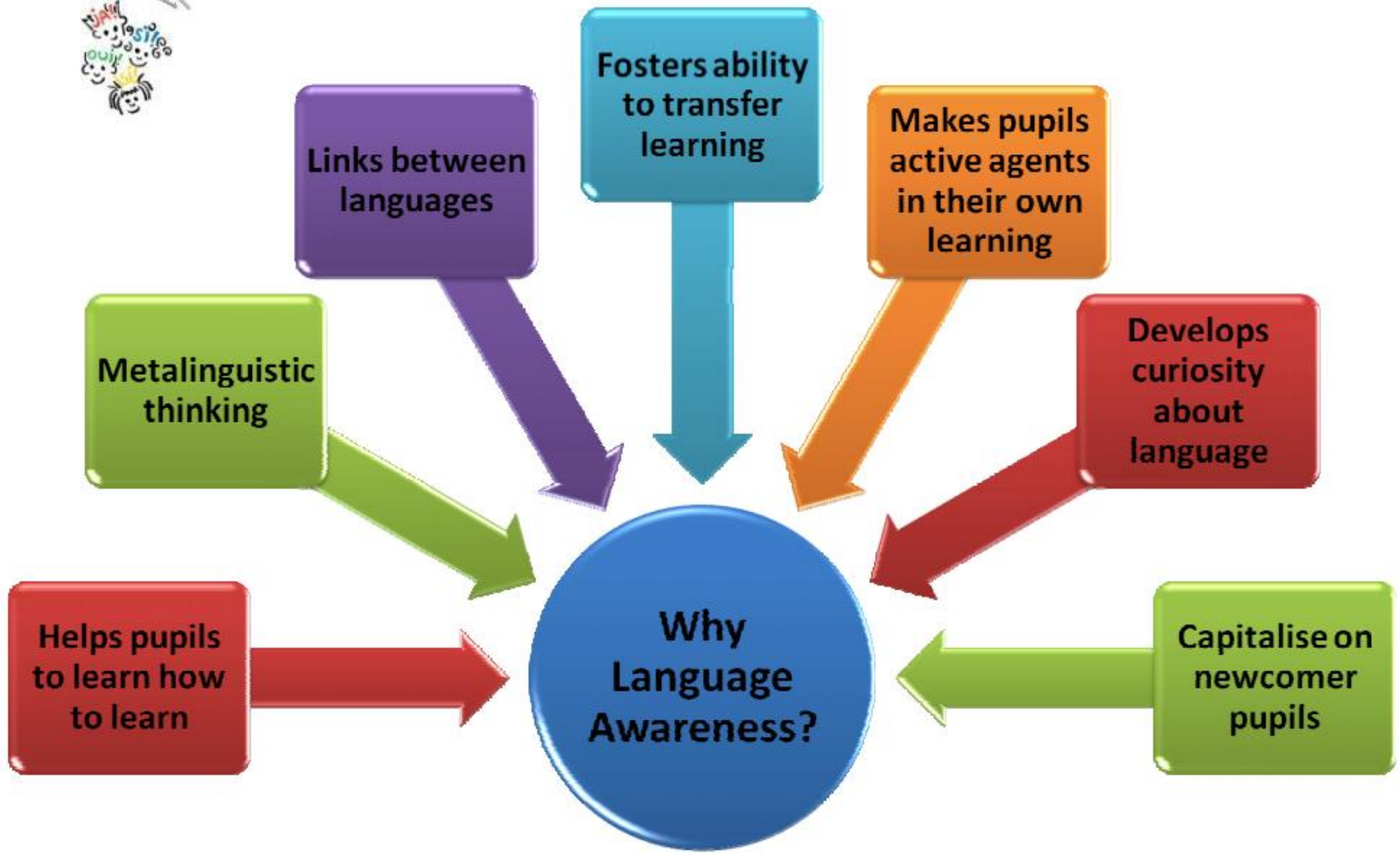
Co-funded by the
European Union

Què hauríem de fer / dir quan ajudem a aprendre una llengua nova?

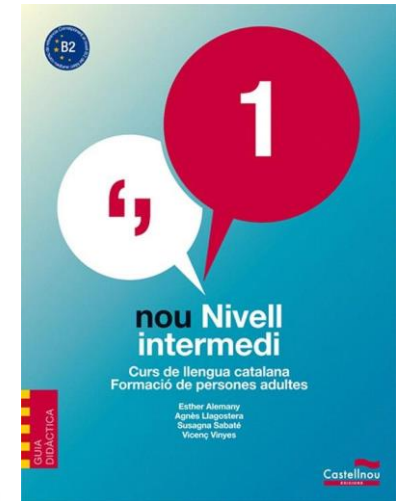
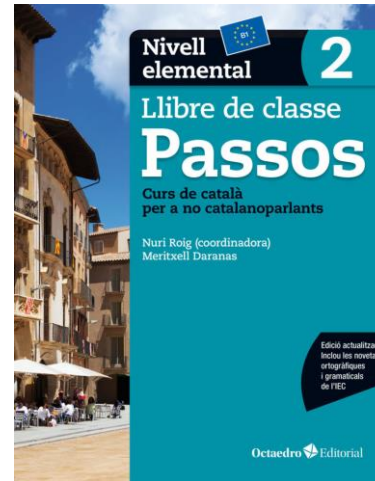
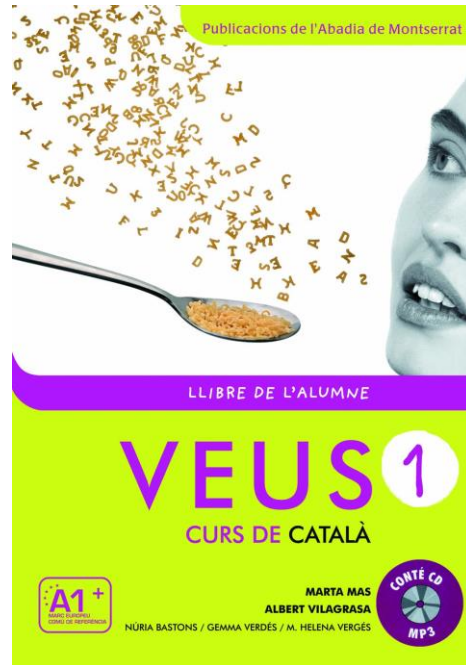
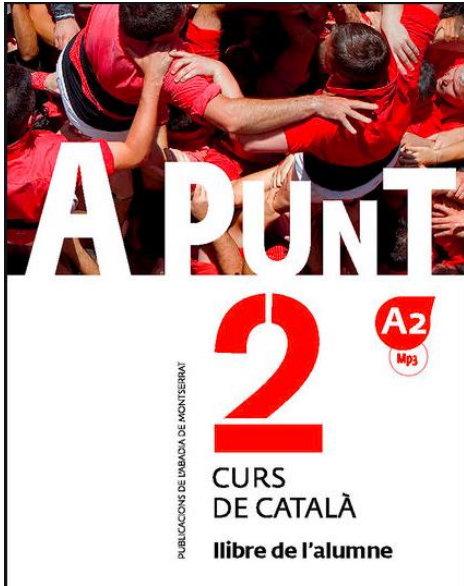
- Pots fer servir altres llengües que coneixes millor
- Pots traduir
- Pots fer connexions
- S'assembla a alguna altra llengua que coneguis?
- Com ho diries en la teva/es llengua/es?
- Com creus que es deu dir en català?
- Intenta inventar-t'ho
- S'assembla a...
- Us podeu ajudar entre vosaltres
- Intenta dir-ho amb gestos
- Etc.

Incorporeu les llengües dels vostres estudiants a classe?

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

	PUNTAUCCIÓ: 9-8	6	5-4	3-2	
5. Repertori lèxic: S'utilitza un lèxic correcte, variat i precís, sense repetir expressions innecessàriament, i sense barbarismes?		Correcte	Algun error	Molts errors	El lèxic és simple, imprecís, presenta moltes interferències d'altres llengües, i hi ha mots mal formats. El lèxic és molt repetitiu i no s'usen sinònims.

Alguns exemples

Exemple 1: Fruites i verdures

Exemple 2: Viatgem per les nostres llengües

Exemple 3: Monsieur Pluriel part en voyage

Práctica

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

*

Listiac - Linguistically Sensitive Teaching in All Classrooms

Grup/nivell	
Llengües	
Objectius	
Desenvolupament activitat/s	

Veritat o mentida? (II)

1. És bo ensenyar les llengües de forma separada per no crear interferències
1. És millor ensenyar de forma progressiva una llengua: primer a llegir paraules, després a construir frases simples, llavors frases més complexes...
1. Permetre la traducció en una classe de llengua és un error
1. És millor no ensenyar una llengua a partir d'una altra
1. Una persona bilingüe és aquella que domina dues llengües
1. Un/a professor/a que ensenyi moltes llengües està creant parlants plurilingües

Moltes gràcies!

Més recursos

ECML.AT IDÉES CLÉS DESCRIPTEURS DOCUMENTS MATÉRIAUX FORMATION PAYS F-C EN DE

CARAP

CARAP/FREPA

Un cadre de référence pour les approches plurielles

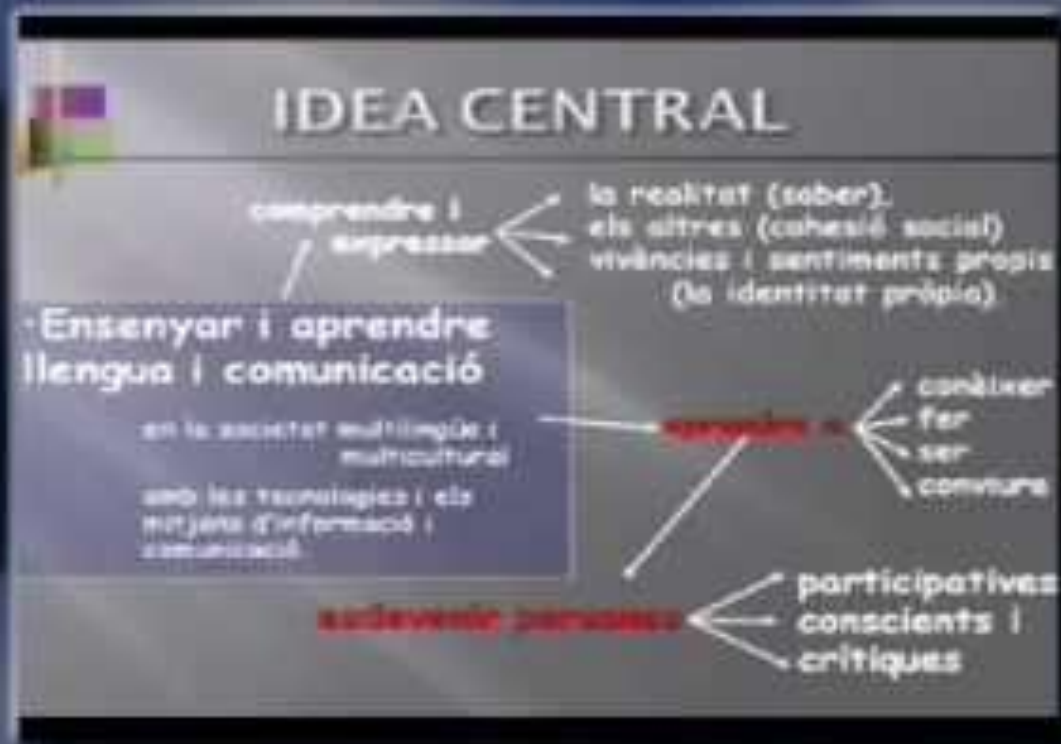
EUROPEAN CENTRE FOR MODERN LANGUAGES COUNCIL OF EUROPE
CENTRE EUROPEEN POUR LES LANGUES VIVANTES CONSEIL DE L'EUROPE

CENTRE EUROPEEN POUR LES LANGUES VIVANTES

Un cadre de référence pour les approches plurielles des langues et des cultures

Cette publication invite à prendre appui dans l'enseignement sur des approches plurielles afin de développer des compétences plurilingues et interculturelles chez les apprenants de toutes disciplines. Les *approches plurielles des langues et des cultures* reposent sur des activités d'enseignement- apprentissage qui impliquent à la fois plus d'une / plusieurs variétés linguistiques et culturelles.

<https://www.eurom5.com/p/chisiamo-ca/intercomprensione>

